

Handläggare
Ingrid Sandström
Telefon: 08-50826734

Remiss av Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt om hushåll

Kontorsyttrande

Fastighetskontoret har fått Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt om hushållning med vatten och avfall på remiss. De nya föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2024. Samtidigt upphävs motsvarande regler om hygien, hälsa och miljö samt om hushållning med vatten och avfall i Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd, BBR.

Enligt förslaget ska byggreglerna efter översynen

- bestå av färre regler
- vara formulerade som teknik- och materialneutrala funktionskrav
- bara innehålla bindande föreskrifter – i princip inga allmänna råd och inga hänvisningar till standarder, regler eller allmänna råd från andra myndigheter eller organisationer.

Boverket skriver att; när föreskrifterna uttrycks som funktionskrav tydliggörs det att byggherrar får frihet att föreslå egna lösningar som uppfyller föreskrifterna. Därigenom kommer reglerna att möjliggöra för samhällsbyggnadssektorn att utveckla nya lösningar på ett bättre sätt än med nuvarande regler och därigenom främja innovationer. Därmed skapas bättre förutsättningar för ett mer kostnadseffektivt byggande och en ökad konkurrens kan stimuleras.

Enligt Boverkets konsekvensanalys kommer direkta kostnadsmässiga konsekvenser för berörda aktörer uppstå framför allt till följd av tid för inläring, anpassning av arbetssätt och kompetensutveckling. Boverket bedömer inte att författningsförslaget kommer få direkta konsekvenser för människors skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö eller hushållning med vatten och avfall.

Fastighetskontoret ser positivt på förslaget i sin helhet. Inledningsvis kommer dock de nya föreskrifterna medföra kostnader för fastighetskontoret genom tid för inläring, anpassning av arbetssätt och kompetensutveckling.

Ärendet

Bakgrund

Fastighetskontoret har fått Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt om hushållning med vatten och avfall på remiss.

De nya föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2024. Samtidigt upphävs motsvarande regler om hygien, hälsa och miljö samt om hushållning med vatten och avfall i Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd, BBR. Den nya författningen föreslås ha en övergångstid om ett år.

Författningsförslaget preciserar kraven i

1. 3 kap. 9 § plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, att byggnader ska vara projekterade och utförda på ett sådant sätt att det inte medför en oacceptabel risk för användarnas eller grannarnas hygien eller hälsa,
2. 3 kap. 20 § PBF, att byggnader ska vara projekterade och utförda på ett sådant sätt att de medger god hushållning med vatten, och
3. 8 kap. 4 § första stycket 9 plan- och bygglagen (2010:900), PBL, att byggnader ska ha de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om hushållning med avfall.

Det nya författningsförslaget påverkar inte kravnivåerna enligt lag och förordning, de ligger kvar. Regelarbetet omfattar enbart Boverkets tillämpningsföreskrifter. Förslaget ska tydliggöra rollfördelningen mellan staten, samhällsbyggnadssektorn och standardiseringen. Boverket ska i föreskrifterna precisera de krav som ställs i lag och förordning, medan samhällsbyggnadssektorn tar fram lösningar som uppfyller kraven, med standardiseringen som alternativ.

Efter översynen ska byggreglerna

- bestå av färre regler
- vara formulerade som teknik- och materialneutrala funktionskrav
- bara innehålla bindande föreskrifter – i princip inga allmänna råd och inga hänvisningar till standarder, regler eller allmänna råd från andra myndigheter eller organisationer.

Boverket har inte identifierat någon ökning av produktionskostnader som direkt konsekvens av författningsförslaget. Boverket bedömer att författningsförslaget kommer att få begränsade direkta konsekvenser för tillämpningen jämfört med hur de gällande allmänna råden tillämpas i dag. Direkta kostnadsmissiga konsekvenser för berörda aktörer uppstår framför allt till följd av tid för inläring, anpassning av arbetssätt och kompetensutveckling. Boverket bedömer inte heller att författningsförslaget kommer få direkta konsekvenser för människors skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö eller hushållning med vatten och avfall. Författningsförslaget innebär i grunden samma skydd för människors hälsa som BBR och innebär få ändringar med avseende på vilka krav som ställs på byggnader. Handböcker, standarder, branschstandarder och branschöverenskommelser kommer att få en viktig roll vid tolkning av byggreglerna. Mycket av detta utvecklingsarbete och förvaltning av befintlig kunskap förväntas kunna ske via branschen.

Författningsförslaget bedöms också kunna hjälpa till att underlätta omställningen till en cirkulär ekonomi och användning av återbrukade produkter genom att det förtydligas att det inte bara är byggprodukter med förhandsbedömda egenskaper som förmår uppfylla kraven utan att även andra byggprodukter kan göra det.

De huvudsakliga konsekvenser för byggherrar som Boverket identifierat är följande:

- Författningsförslaget medför ingen förändring av byggherrens ansvar men rollfördelningen mellan byggherren och byggnadsnämnden tydliggörs när byggherrens ansvar för sin byggnad betonas.
- På kort sikt kan författningsförslaget innebära att byggherrens verksamhet blir mindre förutsägbar. Handläggningstiderna kan öka inledningsvis men återgå till normala förhållanden när osäkerheten minskar i takt med att byggnadsnämnderna utarbetar en praxis för att tillämpa de nya reglerna.
- Författningsförslaget tydliggör att byggherrar ska ges utrymme att föreslå andra lösningar än de som presenterats i BBR:s allmänna råd. Byggherrar får därigenom bättre möjligheter att efterfråga andra metoder och lösningar som BBR direkt eller indirekt kan ha hindrat. På lång sikt kan regelreformen indirekt bidra till mer innovation och nya lösningar, vilket i sin tur kan sänka produktionskostnaderna och öka kostnadseffektiviteten.
- Att reglerna inte längre kommer ange **hur** ett krav kan uppfyllas kan innebära att byggherrar inledningsvis kan få

- ökade kostnader för att anpassa arbetssätt till den nya regelmodellen.
- En följd effekt av tydligare preciserade krav rörande dokumentation och projektering kommer sannolikt underlätta byggnadsnämndernas bedömning av byggherrens kompetens och fackmässighet. Effekten kommer sannolikt bli att byggherrens kontrollplan inte behöver bli lika omfattande samt att byggnadsnämndens handläggningstider inför startbesked kan bli kortare, byggnadsarbetet kan påbörjas tidigare och byggherrens kostnader lägre.
 - Författningsförslaget innehåller färre bestämmelser än BBR och innebär i många delar en förenkling som på sikt kan bli tidsbesparande. Boverket kommer att anpassa och utveckla de vägledningstexter som finns till byggreglerna. Syftet är primärt att främja kvalitet och regelefterlevnad, men med vägledningen bör det även gå fortare att använda och tolka reglerna.
 - Byggherrar kommer att behöva kompetensutveckling i hur det nya regelverket fungerar, inte enbart för reglerna om hygien, hälsa och miljö.

Kontorets analys

Fastighetskontoret ser positivt på förslaget som innebär ett förtydligat regelverk och större möjligheter för teknikutveckling och innovation vid ny- och ombyggnation. Konsekvenser för olika aktörer som berörs av förslaget har analyserats och beskrivs tydligt i remissen. Kontoret instämmer i Boverkets analys gällande konsekvenser för byggherrar och att förslaget på sikt kommer att innebära ett förbättrat arbetssätt som gynnar teknisk utveckling och innovation och kan leda till ökad kostnadseffektivitet. Kontoret ser också positivt på att föreskrifterna främjar utvecklingen mot en cirkulär ekonomi och förtydligar möjligheten till användning av återbrukade produkter.

Inledningsvis kommer dock de nya föreskrifterna medföra kostnader för fastighetskontoret genom tid för inläring, anpassning av arbetssätt och kompetensutveckling.

Kontoret ser det som viktigt att övergångsperioden där olika regelverk gäller blir kort för att undvika olika tolkningar. Samtidigt ser Kontoret en risk i att övergångstiden är kort i förhållande till hur lång tid det tar att ta fram nödvändiga skrifter/bedömningskriterier och kompetensutvecklingsinsatser.

Fastighetskontoret
Fastighetsavdelningen

Fleminggatan 4
Box 8312
104 20 Stockholm
Växel 08-508 270 00
Fax 08-508 27 070
fastighetskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Slut

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Carina Jonsson, Avdelningschef	2023-05-02